

*CO₂ Emissie rapportage 2018
Van Dorp installatiebedrijven B.V.
(h.o.d.n. Van Dorp)*

Versie 1.1

Auteur: Van Dorp Dienstencentrum
Datum: mei 2019 – update oktober 2020

1 Inhoudsopgave

1. Directieverklaring.....	2
2. Rapporterende organisatie	3
2.1 Bedrijfsprofiel.....	3
2.2 Verslagperiode	4
2.3 Verantwoordelijkheid rapportage	4
2.4 Contactpersoon rapportage.....	4
2.5 Verificatieverklaringen.....	4
2.6 ISO 14064-1 Verklaring	4
3. Boundary	5
3.1 Organigram Van Dorp installatiebedrijven bv	5
3.2 Toelichting.....	5
3.3 A/C analyse	6
4. CO₂ Emissie 2018.....	7
4.1 Overzicht	7
4.2 Kwantificeringsmethoden en conversiefactoren.....	8
4.3 Grondslag van de analyse	8
4.4 Scope 1 Directe CO ₂ -emissie	9
4.5 Scope 2 Indirecte CO ₂ -emissie	10
4.6 Scope 3 Indirecte overige CO ₂ -emissie	11
4.7 Uitsluitingen.....	12
4.8 Invloed van meeton nauwkeurigheden en onzekerheden.....	12
5. Reductiedoelstelling periode 2010 - 2020	13
5.1 Doelstelling en resultaat	14
5.2 Genomen maatregelen	15
5.3 Te nemen maatregelen.....	16

2 Directieverklaring

Van Dorp streeft ernaar om als maatschappelijk betrokken onderneming op te treden en vanuit deze visie respectvol met elkaar en onze omgeving om te gaan. Al vanaf de oprichting in 1985 neemt dit gedachtegoed een voorname plaats in en heeft sindsdien steeds meer vorm gekregen. Wij ondersteunen maatschappelijke initiatieven in de regio, maar ook verder weg. Hiervoor is de Van Dorp Foundation in het leven geroepen. De foundation zet zich in voor de armste mensen in de wereld, zowel ver weg in Afrika, als dichtbij in Nederland. Van Dorp besteedt 5% van haar winst aan de foundation.

De onderneming is voortdurend actief om zich te onderscheiden door vakkennis en het aanbieden en benutten van vernieuwende technieken. Deze technieken focussen op energiebesparing en duurzaamheid. Energiebesparing is effectiever dan het groener maken van energie en zorgt voor een direct kostenvoordeel en reductie van CO₂.

Van Dorp onderschrijft de doelstelling van de CO₂ prestatieladder om CO₂ bewust te handelen in de bedrijfsvoering. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een transitie naar een duurzame energiehuishouding en schonere energievoorziening nodig. Hernieuwbare energie is een onmisbaar onderdeel van de toekomst.

Door inzicht te verkrijgen in de bedrijfsprocessen en de energiestromen te identificeren en te kwantificeren wordt ook besparingspotentieel ontdekt. Dat er een juiste balans tussen de investering en opbrengst moet zijn spreekt voor zich. Van Dorp is zich bewust dat haar activiteiten de omgeving en het milieu belasten. Zij streeft ernaar mogelijke negatieve effecten van de activiteiten op de samenleving en het milieu te minimaliseren. Door de daaruit voortvloeiende kosten en gevolgen voor onze omgeving en het milieu zijn onderdeel van een stringent MVO en milieubeleid, waaronder energiebeheer, en van cruciaal belang geworden voor de duurzame ontwikkeling van Van Dorp en onze samenleving als geheel.

Zoals omschreven in het beleidsplan 2010 – 2020 richt Van Dorp zich op Technisch Beheer waarbij de focus ligt op duurzaam renoveren en het implementeren van duurzame installaties bij onze klanten. Energielevering en -monitoring zijn daar onderdelen van.

De directie wil goed rentmeesterschap inhoud geven door samen met de medewerkers en leveranciers zorg te dragen voor het verder reduceren van de CO₂ uitstoot. Omdat de onderneming een jaarlijkse groei doorloopt, waardoor een structurele verlaging van de CO₂ emissie niet mogelijk is, is de CO₂ emissie per medewerker (fte) bepaald. Voor de periode 2010 – 2020 is onze doelstelling een CO₂ emissie reductie van 19%. Daarnaast wordt onder de vlag van de Van Dorp foundation ook de eigen houtplantage “Evergreen Farm” beheerd. Deze houtplantage helpt Van Dorp om uiteindelijk haar totale CO₂ footprint te compenseren.

Deze beleidsverklaring en deze rapportage wordt kenbaar gemaakt aan de gehele organisatie via het Van Dorp intranet. Daarnaast is het document voor iedereen in te zien via onze website.

Jaarlijks worden onze CO₂ rapportages gepubliceerd en op onze website geplaatst om bij te dragen aan het inzicht in de keten.

Zoetermeer, augustus 2018

J.P.M. Remmerswaal
Algemeen Directeur

3 Rapporterende organisatie

3.1 Bedrijfsprofiel

De rapporterende organisatie is Van Dorp installatiebedrijven bv., een zelfstandige werkmaatschappij die onderdeel uitmaakt van de Van Dorp BV.

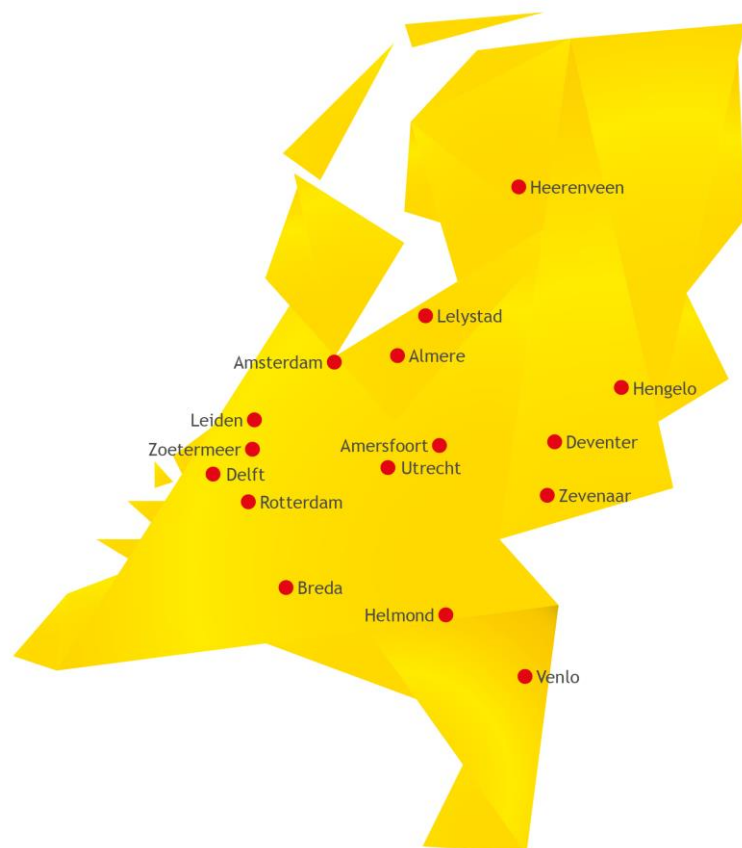
Van Dorp is ontstaan in 1985 en in 30 jaar gegroeid tot een landelijk werkend installatiebedrijf met vestigingen in Almere, Amersfoort, Amsterdam, Breda, Deventer, Delft, Heerenveen, Helmond, Hengelo, Leiden, Lelystad, Rotterdam, Utrecht, Venlo, Zevenaar en Zoetermeer. Van Dorp is een familiebedrijf met ongeveer 1000 medewerkers en met vestigingen verspreid over het hele land. Elke regio kent zijn eigen cultuur. Vandaar dat elke vestiging van Van Dorp zich richt op haar klanten binnen de regionale markt. Als technisch dienstverlener biedt Van Dorp een totaalpakket aan diensten aan klanten. Alle techniek in gebouwen wordt zelfstandig ontworpen, gerealiseerd en beheerd. Op verzoek voorziet Van Dorp tevens de facilitaire dienstverlening voor klanten (met inzet van derden).

Op deze wijze houdt Van Dorp het overzicht over het totale installatiepakket en kan zo efficiënt inspelen op de wensen en behoeften van de klant. In de bedrijfsvoering is het kwaliteitsaspect van groot belang. Ook kennis en respect voor de klant, het product, de mensen en het milieu staan bij ons bedrijf hoog in het vaandel.

In deze rapportage is voor de 1^e keer ook de dochteronderneming Van Galen Klimaattechniek B.V. opgenomen.

Van Galen Klimaattechniek B.V. werd in 2017 overgenomen door Van Dorp installatiebedrijven bv. en zal na het transitiejaar 2018 vanaf 2019 volledig onderdeel zijn van de boundary voor de CO₂ prestatieladder.

Van Galen Klimaattechniek B.V. is al 45 jaar specialist in het ontwerpen, installeren en onderhouden van alle gebouw gebonden installaties, voor onder andere verwarming, luchtbehandeling, koeling en energieopslag.

Figuur 1 Overzicht vestigingen Van Dorp

Van Galen Klimaattechniek B.V. was in 2018 gevestigd in Rotterdam, Wormerveer en Houten. De vestiging Houten is begin 2019 geïntegreerd in de nieuwe vestiging Utrecht.

Alle installaties die Van Dorp verzorgt en onderhoudt zijn duurzaam, energiezuinig en optimaal in gebruik. Wij zijn steeds op zoek naar nieuwe methodieken en technologieën om onze producten en diensten nog beter te laten aansluiten op de wensen en behoeften van onze klanten. Wij houden daarbij rekening met ons milieu en onze leefomgeving.

3.2 Verslagperiode

De CO₂ emissie is geanalyseerd overeenkomstig de CO₂ prestatieladder handboek versie 3.0. Dit emissie rapport omvat de periode vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018, betreffende scope 1, 2 en 3. Het referentiejaar is 2010.

3.3 Verantwoordelijkheid rapportage

De verantwoordelijke voor deze rapportage is de directie van Van Dorp installatiebedrijven bv.

3.4 Contactpersoon rapportage

De contactpersoon voor de rapportage is: mevr. P. Hoeksema-Duinkerken, Hoofd kwaliteit en veiligheid.

3.5 Verificatieverklaringen

De emissie-inventarissen over de jaren 2010 t/m 2017 zijn geverifieerd door DNV GL Business Assurance B.V. te Arnhem met een beperkte mate van zekerheid. Hiervan zijn rapportages opgesteld en de aanbevelingen zijn overgenomen.

3.6 ISO 14064-1 Verklaring

Hierbij verklaart Van Dorp installatiebedrijven bv dat deze rapportage is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen in NEN-ISO 14064-1: 2012.

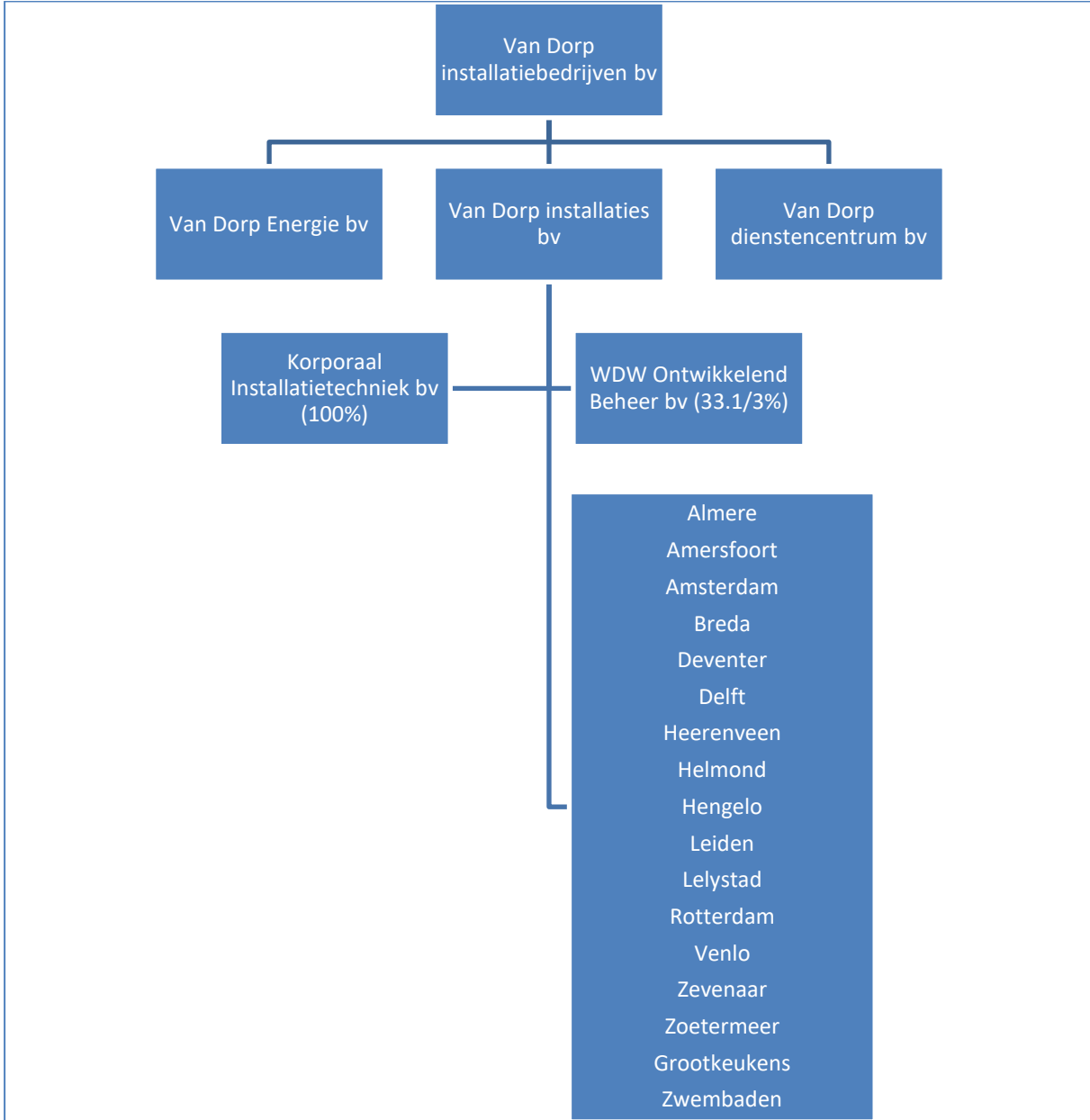
Figuur 2 Verwijzingsstabel ISO 14064-1 naar rapportage

Normonderdeel	Invulling rapportage
a) Beschrijving van de rapporterende organisatie	H 2.1 pagina 3
b) Verantwoordelijke persoon	H 2.3 pagina 4
c) Verslagperiode	H 2.2 pagina 4
d) Documentatie van de organisatiegrenzen	H 3 pagina 5/6
e) Directe emissies, in tonnen CO ₂	H 4.4 pagina 9
f) Beschrijving CO ₂ emissies van verbranding van biomassa (4.2.2);	H 4.7 pagina 10
g) Reducties of verwijdering GHG removals, in tonnen CO ₂ (4.2.2), indien van toepassing;	Nvt
h) Uitsluitingen GHG bronnen	Nvt
i) Indirecte emissie	H 4.5 pagina 9
j) Basisjaar en referentiejaar	H2.2 pagina 4
k) Wijzigingen in basisjaar of overige historische data	Nvt
l) Kwantificeringsmethoden en toelichting op de keuze	H 4.2 pagina 8
m) Toelichting van veranderingen van kwantificeringsmethoden welke voorafgaand gebruikt zijn (4.3.3);	Nvt
n) Referentie/documentatie emissiefactoren en verwijderingfactoren (4.3.5);	H4.1 pagina 7
o) Beschrijving van invloed van onzekerheden met betrekking tot de nauwkeurigheid van de emissie- en verwijderingdata (5.4);	H 4.8 pagina 11
p) Verklaring van overeenstemming met ISO 14064-1;	H2.6 pagina 4
q) Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid.	H2.5 pagina 4

4 Boundary

4.1 Organigram Van Dorp installatiebedrijven bv

Figuur 3 Organigram Van Dorp installatiebedrijven bv

Aan deze rapportage zijn toegevoegd de vestigingen en activiteiten van Van Galen Klimaattechniek B.V. die vanaf 2019 volledig wordt opgenomen in alle onderdelen van de CO₂ prestatieladder.

4.2 Toelichting

De organisatie Van Dorp installatiebedrijven bv bestaat voor 2018 uit 24 entiteiten die zijn weergegeven in figuur 3 en 3 entiteiten van Van Galen Klimaattechniek B.V. in Rotterdam, Houten en Wormerveer.

4.3 A/C analyse

De A/C analyse voor Van Dorp installatiebedrijven bv is uitgevoerd op basis van de laterale methode zoals omschreven onder hoofdstuk 4 van het handboek CO₂ prestatieladder versie 3.0. Vanuit de A/C analyse zijn geen bedrijven toegevoegd.

De volledige onderbouwing voor de organisatiegrenzen van de CO₂ emissie rapportages is beschreven in de boundary rapportages van 2018 en 2019.

5 CO₂ Emissie 2018

5.1 Overzicht

 Tabel 1 Overzicht CO₂ emissie scope 1 t/m 3

2018	Hoeveelheid	CO ₂ emissiefactor	CO ₂ emissie	percentage
SCOPE 1 DIRECTE EMISSIE			4.437,0	55,9%
wagenpark			4.128,8	52,1%
benzine	294.100 liter	2.740 gCO ₂ per liter	805,8	10,2%
diesel	1.028.106 liter	3.230 gCO ₂ per liter	3320,8	41,9%
lpg	1.219 liter	1.806 gCO ₂ per liter	2,2	0,0%
aardgas (wagenpark)	0 liter	2.728 gCO ₂ per liter	0,0	0,0%
brandstoffen			308,2	3,9%
aardgas (verwarming)	161.529 Nm ³	1.890 gCO ₂ per Nm ³	305,3	3,8%
propaan	74,0 kg	3.343 gCO ₂ per kg	0,2	0,0%
acetyleen (C ₂ H ₂)	832,0 kg	3.145 gCO ₂ per kg	2,6	0,0%
kooldioxide (CO ₂)	2,6 kg	1.000 gCO ₂ per kg	0,0	0,0%
Protegon (CO ₂)	45,6 m ³	372 gCO ₂ per m ³	0,0	0,0%
SCOPE 2 INDIRECTE EMISSIE			317,5	4,0%
Elektriciteit			5,0	0,1%
grijs	0 kWh	649 gCO ₂ per kWh	0,0	0,0%
groen	1.400.141 kWh	0 gCO ₂ per kWh	0,0	0,0%
grijs (mobiliteit)	7.646 kWh	649 gCO ₂ per kWh	5,0	0,1%
groen (mobiliteit)	34.488 kWh	0 gCO ₂ per kWh	0,0	0,0%
brandstoffen			6,3	0,1%
stadswarmte	174 GJ	35.970 gCO ₂ per GJ	6,3	0,1%
zakelijk gebruik privéautos			285,2	3,6%
brandstoftype onbekend	1.296.138 km	220 gCO ₂ per km	285,2	3,6%
zakelijk gebruik openbaar vervoer			1,0	0,0%
OV algemeen	16.510 km	61 gCO ₂ per km	1,0	0,0%
zakelijk vliegverkeer			20,1	0,3%
afstand < 700 km	3.678 km	297 gCO ₂ per km	1,1	0,0%
afstand 700 - 2500 km	12.050 km	200 gCO ₂ per km	2,4	0,0%
afstand > 2500 km	112.744 km	147 gCO ₂ per km	16,6	0,2%
SCOPE 3 OVERIGE INDIRECTE EMISSIE			3.177,8	40,1%
Leveranciers, inleners en onderaannemers			2.048,9	25,8%
woon-werkverkeer			496,8	6,3%
privéauto brandstof onbekend	2.154.990 km	224 gCO ₂ per km	482,7	6,1%
bus en tram	80.499 km	112 gCO ₂ per km	9,0	0,1%
trein	49.279 km	39 gCO ₂ per km	1,9	0,0%
fiets	132.284 km	0 gCO ₂ per km	0,0	0,0%
bromfiets	37.729 km	84 gCO ₂ per km	3,2	0,0%

afval					502,1	6,3%
bouw en sloopafval	120.250	kg	434	gCO ₂ per kg	52,2	0,7%
bedrijfsafval	281.833	kg	1203	gCO ₂ per kg	339,0	4,3%
kunststof	13	kg	3453	gCO ₂ per kg	0,0	0,0%
hout	590	kg	0	gCO ₂ per kg	0,0	0,0%
metalen	34.986	kg	1060	gCO ₂ per kg	37,1	0,5%
oud papier en karton	56.100	kg	676	gCO ₂ per kg	37,9	0,5%
Koelvloeistof	20.545	kg	1203	gCO ₂ per kg	24,7	0,3%
overig	9.221	kg	1203	gCO ₂ per kg	11,1	0,1%
overig					129,9	1,6%
elektraverbruik projecten	198.744	kWh	649	gCO ₂ per kWh	129,0	1,6%
drinkwaterverbruik	3.168	m ³	298	gCO ₂ per m ³	0,9	0,0%
TOTAAL CO₂ EMISSIE (in ton) VOOR SCOPE 1, 2 en 3					7.932,2	100,0%

5.2 Kwantificeringsmethoden en conversiefactoren

De conversiefactoren zijn overgenomen uit:

- CO₂ emissiefactoren.nl
- Handboek CO₂ prestatieladder 3.0
- ISO 14064
- Milieubarometer
- Kema; emissieberekening afval
- BAM CO₂ calculator
- CE Delft milieu kentallen van verpakkingen
- VDI - Analyse Scope 3 'CO₂ emissies' versie 2.2 oktober 2018

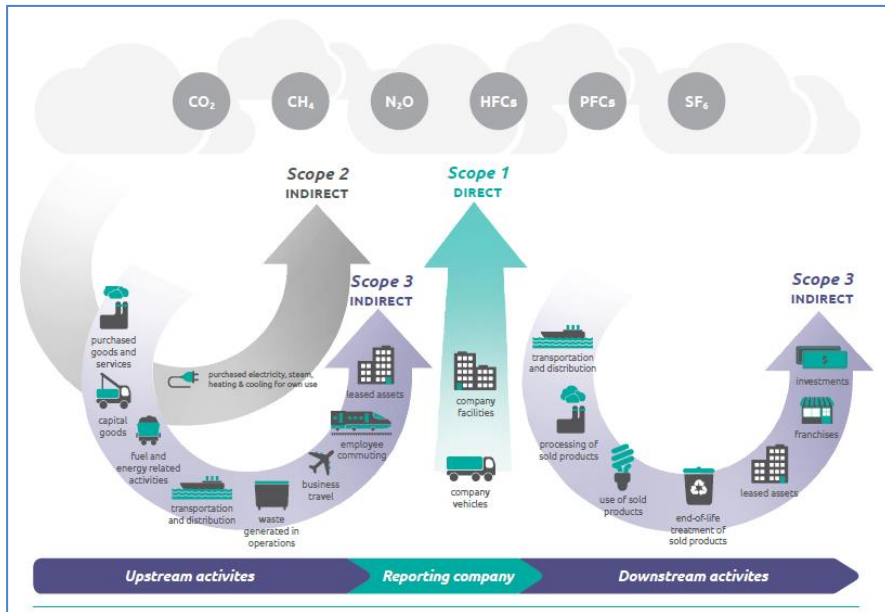
5.3 Grondslag van de analyse

Op basis van de vastgestelde operationele grenzen (boundary) zijn de CO₂-emissies voor de activiteiten van de organisatie geïdentificeerd. Bij de identificatie van emissies wordt, conform het Greenhouse Gas (GHG) Protocol, onderscheid gemaakt tussen drie bronnen van emissie (bekend als scopes) in twee categorieën: directe emissies en indirecte emissies.

Scope 1 omvat de directe emissies die veroorzaakt worden door de organisatie. Het gaat daarbij om de verbranding van brandstoffen en het zakelijk vervoer in voertuigen die eigendom zijn van de organisatie.

Scope 2 omvat de indirecte emissies door opwekking van ingekochte elektriciteit, stoom of warmte; als aanvulling hierop zijn conform de eisen van de prestatieladder, de zakelijke kilometers in privéauto's, openbaar vervoer en de zakelijke vliegreizen hierin meegenomen.

Scope 3 omvat de overige indirecte emissies van bronnen als woon/werkverkeer, leveranciers, elektriciteitsverbruik op projectlocaties, waterverbruik, afval en papierverbruik. Er is een ketenanalyse gemaakt van het woon-werkverkeer en de afvalstromen waarbij tevens gekeken is of er CO₂ beperkende maatregelen genomen kunnen worden.

5.4 Scope 1 Directe CO₂-emissie

De directe emissie van CO₂ is gemeten en berekend als 4.437,0 ton (55,9% van het totaal)

Brandstofgebruik van het eigen wagenpark

Het grootste deel van alle emissies wordt veroorzaakt door het brandstofgebruik van het wagenpark. In totaal is er in 2018 1.323.424 liter brandstof verbruikt, wat zorgt voor 4.128,8 ton CO₂.

Jaar	Aantal kentekens/passen	Aantal liter brandstof
2010	423	730.000
2011	600	1.046.521
2012	600	1.005.486
2013	679	876.452
2014	822	985.472
2015	672	946.160
2016	704	1.016.009
2017	694	1.121.474
2018 H1	680	564.008
2018	890	1.323.424

Brandstoffen

308,2 ton CO₂ van de emissie wordt veroorzaakt door het gebruik van brandstoffen, dit komt voor 98% door aardgasverbruik voor verwarming. Daarnaast worden productiegassen verbruikt voor productie activiteiten. De totale emissie van productiegassen bedraagt afgerond 2,9 ton CO₂.

5.5 Scope 2 Indirecte CO₂-emissie

De indirecte CO₂-emissie is gemeten en berekend als 317,5 ton (4,0% van het totaal)

Warmte- en Elektriciteitsgebruik

In 2018 werd in totaal 1.442.275 kWh gebruikt voor elektraverbruik in kantoren en apparatuur en voor het opladen van het wagenpark. Voor het wagenpark werd inmiddels al 42.134 kWh aan stroom geladen op zowel eigen als publieke locaties en locaties van derden.

Daarnaast werd 174 GJ aan warmte gebruikt voor verwarming van het pand in Almere.

Conform de voorwaarden van de CO₂ prestatieladder versie 3.0 beschikt Van Dorp Installatiebedrijven over de garanties van oorsprong in 2018 voor het volledige verbruik op de eigen locaties. Daarom voldoet bijna alle elektraverbruik aan de criteria voor groene stroom windenergie. Omdat groene stroom een CO₂ emissie heeft van 0 gram ten opzichte van 649 gram CO₂ per kWh voor grijze stroom is de totale emissie als gevolg van het elektraverbruik daarom voor 2018 5,0 ton CO₂. Het warmteverbruik voor de vestiging Almere veroorzaakte een emissie van 6,3 ton CO₂.

Privéauto's voor zakelijk verkeer

In de kilometeradministratie is er naast de mobiliteitsvergoeding ook een overzicht van dienstreizen.

- Mobiliteitsvergoeding; reguliere maandelijkse vergoeding op basis van km-registratie. Deze wordt al vanaf het referentiejaar 2010 meegenomen in de CO₂ Footprint.
- Dienstreizen; niet reguliere onkostenvergoeding op basis van gemaakt kilometers. Vanaf 2015 worden deze kilometers meegenomen.

Op basis van de door de salarisadministratie opgegeven gereden kilometers is berekend dat er in deze periode 285,2 ton CO₂ is geëmitteerd door privéauto's die voor zakelijk verkeer worden gebruikt.

Openbaar vervoer voor zakelijke doeleinden

In 2018 hebben een aantal medewerkers zakelijke reizen met het openbaar vervoer gemaakt. De totale reisafstand was in deze periode 16.510 kilometer. Deze zakelijke reizen met het openbaar vervoer zorgen samen voor 1,0 ton CO₂.

Vliegreizen voor zakelijke doeleinden

Er zijn door medewerkers in 2018 diverse vliegreizen gemaakt. De totale vliegafstand was in deze periode 128.472 vliegekilometers. Deze vliegreizen zorgen samen voor 20,1 ton CO₂.

5.6 Scope 3 Indirecte overige CO₂-emissie

De overige indirecte CO₂-emissie is gemeten en berekend als 3.055,2 ton (40,1% van het totaal)

Leveranciers

Het grootste deel van de overige emissies wordt veroorzaakt door leveranciers, onderaannemers en inleners. In de periode 2018 bedraagt deze CO₂ emissie 2.048,9 ton CO₂.

Woon werkverkeer

Het woon werkverkeer van de medewerkers veroorzaakte in 2018 een CO₂ emissie van 496,8 ton. In totaal reisden de medewerkers voor woonwerk verkeer circa 2.454.782 km naar de bedrijfs- of projectlocaties.

Afval

In 2018 werd in totaal bijna 524 ton afval afgevoerd naar de verwerkende instanties. De afvalstromen van de vestigingen en projectlocaties zijn geïdentificeerd. Door aanvullend verbeterd inzicht is het aantal afvalstromen in deze rapportage verder uitgebreid. Uit analyse blijkt dat 53,8% van de afvalstromen bedrijfsafval betreft, metalen 6,7%, papier en karton 10,7%, bouw- en sloopafval 23,0% en 5,8% zijn de overige afvalstromen hout, kunststof, afgevoerde koelvloeistof en overig afval. Het bedrijfsafval en deels het bouw- & sloopafval wordt verbrand met elektriciteitsopwekking, de andere afvalstromen worden zo veel mogelijk gerecycled. Van de overige reststromen is de verwerking niet of niet volledig bekend. Het recycling percentage is daarmee circa 17,5% van de totale afvalstroom. De CO₂ emissie als gevolg van de afvalstromen bedraagt 502,1 ton CO₂.

Overig

De overige CO₂ emissie is onder te verdelen in het elektraverbruik op projectlocaties en het drinkwaterverbruik. Dit zorgt samen voor 129,9 ton CO₂. Bij het elektraverbruik op de projectlocatie is tevens rekening gehouden met inleners (uitzendkrachten, zzp'ers, etc.). De emissie als gevolg van het drinkwaterverbruik wordt ingeschat op 0,9 ton CO₂.

5.7 Uitsluitingen

CO₂-emissie van verbranding biomassa

Biomassa wordt niet toegepast.

5.8 Invloed van meetonauwkeurigheden en onzekerheden

- Aflees-, schrijf- en communicatiefouten kunnen niet worden uitgesloten. Echter zal het effect hiervan gering zijn omdat zulke fouten naar voren komen bij een volgende controle en/of bij de jaarlijkse eindafrekening van de energiebedrijven.
- De gegevens van het brandstofverbruik van de lease auto's zijn aangeleverd door de leasemaatschappijen en brandstofdeclaraties aangeleverd door de administratie. Het brandstofverbruik van het eigen wagenpark is inzichtelijk via de online systemen van Shell, leasebedrijven en/of aangeleverde informatie vanuit de leasebedrijven. De gegevens zijn verkregen op basis van de brandstofpassen die aan de betreffende voertuigen zijn gekoppeld. De kilometerregistratie is minder nauwkeurig aangezien niet elke berijder na het tanken de kilometerstand consequent invoert. Daarom is gekozen om op basis van de door de leasemaatschappij en Shell aangeleverde brandstofgegevens de CO₂-emissie te bepalen. Van twee leasebedrijven met ieder één voertuig werden helaas geen gegevens over 2018 aangeleverd, het brandstofverbruik voor deze twee voertuigen is daarom bepaald op basis van de verbruikscijfers van 2017.
- Voertuigen uit het wagenpark mogen deels ook privé worden gebruikt. De emissie die dit veroorzaakt hoeft niet te worden toegerekend aan het bedrijf. Van Dorp heeft dit wel gedaan, het aandeel privé verbruik is deels in kaart gebracht, maar niet verwerkt in de berekening. Het privégebruik van de auto wordt ontmoedigd door het limiteren van het aantal kilometers.
- Medewerkers die hun privéauto inzetten voor zakelijke kilometers voor Van Dorp ontvangen hiervoor een vergoeding. Op basis van de door de salarisadministratie opgegeven gereden kilometers is berekend tot hoeveel CO₂-emissie dit heeft geleid.
- De meetgegevens van het aardgas- en elektriciteitsgebruik komen van de meters zoals deze door de netwerkleverancier is aangebracht en/of op afstand zijn uitgelezen. Waar nodig zijn de gegevens geëxtrapoléerd en/of berekend met behulp van graaddagen naar de juiste periode. Deze registraties worden betrouwbaar geacht. De gegevens van het elektralaadverbruik van de voertuigen zijn verkregen van de leasemaatschappijen en/of leverancier van de laadpalen. Het was inzichtelijk op welke locaties is geladen, het volledige laadverbruik meegerekend en waar het de vestigingen van Van Dorp betreft verrekend met het elektraverbruik van de vestigingen.
- Door inkoop en administratie zijn gegevens en facturen verstrekt van alle leveranciers van gassen. Deze gegevens worden gegenereerd vanuit een geautomatiseerd systeem (Syntess) en facturen en overzichten aangeleverd door de leveranciers; deze worden betrouwbaar geacht. De leveranciers hebben over de rapportage periode opgegeven hoeveel zij per gassoort hebben geleverd. Het overzicht is uitgewerkt en de hoeveelheden zijn verwerkt in de CO₂ emissie.
- Het aantal medewerkers die bij Van Dorp inclusief de dochterbedrijven in dienst zijn, is bepaald op basis van de door de salarisadministratie verstrekte gegevens aan het eind van de periode. Deze gegevens worden gegenereerd vanuit een geautomatiseerd systeem (Afas) en worden betrouwbaar geacht.
- Medewerkers die hun privéauto inzetten voor woon-werkverkeer ontvangen hiervoor een vergoeding. Met behulp van de enquête in 2017 onder het personeel was het woon-werkverkeer

in kaart gebracht. De resultaten van deze enquête zijn ook gebruikt in deze rapportage, zij zijn gekoppeld aan de vergoedingen van de medewerkers en na extrapolatie en controle zijn de woon-werk kilometers berekend waarbij dezelfde verdeling in vervoersmobiliteiten vanuit de enquête ook voor deze periode is toegepast. Op basis van de door de salarisadministratie opgegeven vergoedingen is daarmee berekend tot hoeveel CO₂-emissie dit heeft geleid. Deze gegevens worden betrouwbaar geacht.

- De emissiefactoren voor afval zijn uitgewerkt op basis van rapportages van Agentschap NL, CE Delft, BAM CO₂ calculator, milieubarometer en DNV GL. De omvang van de afvalstromen is in samenwerking met inkoop en de verwerkers in 2018 in kaart gebracht. Het aantal afvalstromen in de rapportage kon daarom worden uitgebreid en de omvang is verder toegenomen door de toename van de activiteiten en de opname van de emissiestromen van Van Galen in deze rapportage.
- De emissie van leveranciers, inleners en onderaannemers is gebaseerd op de inkoopomzet. Voor de berekening is gebruik gemaakt van de emissiefactor zoals berekend in de analyse scope 3 emissies.

5.9 CO₂-compensatie en maatschappelijke betrokkenheid

Een belangrijk kenmerk van Van Dorp is haar maatschappelijke betrokkenheid. Van Dorp heeft daarom sinds 2005 de Van Dorp foundation opgericht. De foundation zet zich in voor de armste mensen in de wereld, zowel ver weg in Afrika, als dichtbij in Nederland. Van Dorp besteedt 5% van haar winst aan de foundation.

De foundation heeft zich in eerste instantie gericht op ontwikkelingsprojecten in Uganda. Het probleem is dat de bevolking van deze regio harder groeit dan de economie. De reële groei van de economie is 2-3% en de bevolking groeit met 8- 12 %, dat betekent dat de mensen ieder jaar in ieder geval 6% armer worden. Aangezien Van Dorp als werkgever verstand heeft van de ontwikkeling van economie, is besloten om op dit probleem te focussen. Dat heeft ertoe geleid dat de foundation in 2008 met een aantal ondernemers Uganda Investment Corporation (UIC) opgericht hebben. Enkele projecten die het UIC ondersteunt zijn bijvoorbeeld het Kumi Hospital en het lokale agrarische bedrijf Kumi Hospital Agropark.

Evergreen Farm

Onder de vlag van de Van Dorp foundation wordt ook de houtplantage "Evergreen Farm" beheerd. Deze houtplantage helpt Van Dorp haar CO₂ footprint te compenseren. In 2018 werd er 26 hectare bos aangeplant, waarmee er inmiddels 76 hectare nieuw aangeplant bos is. De totale oppervlakte bestaat nu uit 205 hectare. Eén hectare bos in de tropen compenseert maar liefst 28 ton CO₂. Van Dorp verwacht dat het technisch gezien mogelijk is om al haar CO₂ op deze manier te compenseren wanneer de komende jaren verder geïnvesteerd wordt in het energieneutraal maken van de vestigingen van Van Dorp en het uitbouwen van het elektrisch vervoer (naar 80%).

Het afgelopen jaar heeft de Van Dorp foundation ongeveer € 200.000,- geschonken aan diverse projecten in Afrika en Nederland. Enkele voorbeelden zijn:

- Kumi Hospital en Kumi Farm
- De Voedselbank in o.a. Zoetermeer en Breda
- Stichting Leergeld
- Gevangenzorg Nederland
- Christelijke Hulpverleningsinstelling De Hoop
- Het vakantieoord van Stichting Bio Kinderrevalidatie in Arnhem.

6 Reductiedoelstelling periode 2010 - 2020

6.1 Doelstelling en resultaat

Van Dorp heeft een energiezorgplan voor de periode 2010 – 2020 waarin per scope een reductiedoelstelling is geformuleerd. De onderneming doorloopt een jaarlijkse groei, waardoor een structurele verlaging van de CO₂ emissie niet mogelijk is. Als kengetal is de CO₂ emissie per medewerker (fte) bepaald. Voor de periode 2010 – 2020 is onze doelstelling een CO₂ emissie reductie van 19%. In tabel 2 is een overzicht weergegeven van de jaarlijkse CO₂ emissies vanaf 2010 en een omrekening naar het kengetal CO₂ emissie per fte.

Voor de integratie Van Galen vanaf dit lopende jaar en de komende her-certificering in 2019 werden in deze rapportage de emissiestromen van Van Galen al toegevoegd aan de rapportage. Over 2016 en 2017 heeft Van Galen eerder zelfstandig een emissie rapportage over scope 1 en 2 berekend.

Sinds 2015 wordt er gebruik gemaakt van de uniforme emissiefactoren op de site CO₂-emissiefactoren.nl. Als gevolg van verbeterd inzicht en betere registratie van de scope 3 emissies werden de emissies van het basisjaar 2010 in 2016 gecorrigeerd. De perioden 2016 en verder worden vergeleken met het gecorrigeerd basisjaar.

In de periode 2010 – 2016 werd eerder al een CO₂ emissiereductie van 17,3% behaald. De reductie in 2017 nam echter af t.o.v. van het herberekende basisjaar 2010, veroorzaakt door de toename van de emissie van de mobiliteit eigen wagenpark, de groei van de werkzaamheden, de sterke stijging in scope 3 door verbetering van de brondata voor inkoop leveranciers, woonwerk verkeer en de afvalstromen, waarvan de analyses en verbeteracties in 2018 doorliepen. Door dit voortschrijdend inzicht en de verbeterde kwaliteit van de afvalstroomregistratie bleek dat een significant deel van het project afvalstromen in voorgaande rapportages niet was opgenomen in de aangeleverde brondata van leveranciers.

Het herberekende basisjaar 2010 in 2016 werd nog niet bijgesteld vanwege de verbeterde emissie inventaris vanwege de in 2018 nog lopende onderzoeken voor verbetering datakwaliteit. Voor vergelijking met voorgaande jaren moet vooral voor scope 3 daarom voorzichtigheid wordt betracht, deze correctie wordt wel verwerkt in de komende reductiedoelstellingen voor de periode 2019-2024.

In december 2018 is daarom een review op de CO₂ reductiedoelstellingen uitgevoerd voor het volledige inzicht in de verbeteracties sinds april 2017 en om de relevante trends in omzet, FTE en CO₂ emissie inzichtelijk te krijgen. Uit deze review bleek dat de bepaling van de voortgang van reductiedoelstellingen op basis van alleen de normalisatiefactor CO₂ emissie/FTE geen juist beeld meer geeft van de werkelijkheid. Dit wordt veroorzaakt door de verbeterde productiviteit (omzet/FTE). Naast de verbeterlagen is ook dit effect niet eerder meegenomen in de huidige reductiedoelstellingen, de werkelijke reductie ten opzichte van het herberekende basisjaar 2010 is daarom groter dan berekend.

Door de significante wijzigingen sinds 2016, de verbeterde registratie van energiestromen (emissie inventaris, de gestegen productiviteit en de uitbreiding van de boundary met Van Galen per 2019 is een goede vergelijking met voorgaande periodes tot en met 2018 nog zeer beperkt mogelijk. Daarom wordt voor de periode 2019 t/m 2024 een nieuw reductieplan opgesteld, waarbij de uitgangspunten van het huidige beleid als basis gelden voor het nieuwe reductieplan. De voortgang van de reductiedoelstellingen voor 2018 zijn daarom slechts geanalyseerd ten opzichte van 2016 en 2017.

De totale reductie na de correcties ten opzichte van het gecorrigeerde boekjaar 2010 was in 2017 nog 4,0%. Voor 2018 bedroeg de totale reductie 9,0%, een duidelijke verbetering ten opzichte van de jaren 2016 en 2017.

De reductie voor scope 1 en 2 (de eigen emissies) per FTE bedroeg in 2018 zelfs 11,0% ten opzichte van het herberekende boekjaar 2010 in 2016. Inclusief de scope 1 en 2 emissies van Van Galen was de reductie zelfs 13,0% ten opzichte van 2010.

In 2018 steeg het personeelsbestand van Van Dorp inclusief inleen met ruim 81 FTE. In scope 1 steeg de emissie verder als gevolg van de toename van de activiteiten. Deze stijging is vooral zichtbaar bij het brandstofverbruik van het wagenpark. De emissies als gevolg van het aardgasverbruik stegen ook door de toevoeging van locatie Delft aan de emissie inventaris. Omdat voor gas- & warmteverbruik de buitentemperatuur relevant is, wordt het verbruik ook geanalyseerd met behulp van graaddagen. Op basis van een vergelijking met graaddagen was 2018 4,8% warmer dan 2016. Met behulp van graaddagen is ook een analyse uitgevoerd ten opzichte van het verbruik in 2010 op basis van dezelfde vestigingen. Daaruit blijkt dat het gasverbruik in vergelijking met zowel 2016 als 2010 nagenoeg vergelijkbaar is ondanks de toename van de activiteiten. Gecorrigeerd voor de uitbreiding van de vestigingen is de totale reductie nog 2% hoger.

De resultaten voor scope 2 waren vergelijkbaar met dezelfde periode in 2017.

Voor scope 3 werd een reductie bereikt voor de categorie afval en de categorie ingekochte goederen en diensten door een iets lagere inkoopomzet excl. Van Galen.

Tabel 2 CO₂ emissie per fte en behaalde reductie t.o.v. 2010 incl. en excl. CO₂ emissie Van Galen

	FTE	CO ₂ emissie (totaal in ton)	CO ₂ emissie (per fte + inleen)	Behaalde reductie t.o.v. 2010	Reductiedoelstelling 2010 - 2020
Scope 1		4.437,0	3,71 ton		16,2%
Scope 2		317,5	0,27 ton		73,8%
Scope 3		3.177,8	2,66 ton		6,2%
Totaal 2018	1026	6.575,8	6,41 ton	9,0%	19,0%
Totaal 2018 incl. Van Galen	1195	7.932,2	6,64 ton	5,7%	19,0%
Totaal 2017	945	6.448,6	6,76 ton	4,0%	19,0%
Totaal 2016	957	5.572	5,82 ton	17,3%	19,0%
Totaal 2010 gecorrigeerd	691	4.865	7,04 ton		
Totaal 2015	885	4.248	4,80 ton	15,3%	16,7%
Totaal 2014	930	4.261	4,58 ton	19,2%	16,7%
Totaal 2013	906	3.970	4,38 ton	22,7%	16,7%
Totaal 2012	836	4.346	5,20 ton	8,3%	16,7%
Totaal 2011	866	5.045	5,83 ton	-2,8%	16,7%
Totaal 2010	675	3.825	5,67 ton		

6.2 Genomen maatregelen

Om de doelstellingen te realiseren zijn er een aanzienlijk aantal maatregelen genomen;

- Sinds 2014 beschikt van Dorp over een gecertificeerd milieumanagementsysteem volgens ISO 14001 en in 2018 geactualiseerd naar de ISO 14001:2015 norm.
- Al in januari 2012 is Van Dorp overgestapt op groene energie. De groene stroom wordt opgewekt m.b.v. 100% windenergie van Nederlandse oorsprong. Het groene gas is 'bosgecompenseerd' gas, d.w.z. gecompenseerd d.m.v. de bescherming, verwerving en aanplant van nieuwe bosgebieden. Naar aanleiding van de maatschappelijke discussies over echte groene stroom wordt periodiek alle bewijsvoering gecontroleerd en beschikt de organisatie over voldoende garanties van oorsprong van echte groene stroom.
- Bij het vervangen van het wagenpark wordt er gewerkt met het volgende principe; elektrisch, hybride, aardgas, label A (in die volgorde). 11% van het wagenpark was in deze periode een

duurzaam voertuig (elektrisch of hybride). Per november 2017 is de nieuwe mobiliteitsregeling ingevoerd, waarbij wordt gestreefd medewerkers te stimuleren gebruik te maken van de mobiliteitsvergoeding en het elektrisch rijden te stimuleren.

- Via nieuwsbrieven en toolboxmeetings is met de medewerkers gecommuniceerd over energieverbruik, brandstofverbruik en milieubelasting, o.a. de toolbox; 'Het nieuwe rijden' en 'Energie en CO₂'.
- De digitale enquête onder de medewerkers om het inzicht in woon-werkverkeer te vergroten werd in 2017 uitgevoerd.
- Er zijn en worden energie audits/ energiescans uitgevoerd om het energieverbruik in de panden en de energiebesparende mogelijkheden te inventariseren en uit te voeren ter voorbereiding en uitvoering van het vastgoedplan.
- Voor het efficiënter inplannen van storing- en servicebezoeken, zijn er beeldschermen op diverse TB afdelingen gemonteerd waardoor snel en eenvoudig, de dichtstbijzijnde monteur te lokaliseren is.
- Door een aantal technische innovaties kunnen we al gedeeltelijk het aantal monteursritten tot een minimum beperken. Ook worden op grote projectlocaties en in binnensteden elektrische bakfietsen ingezet. In het kader van deze innovaties werden Van Dorp Installatiebedrijven vestiging Zoetermeer en Leiden in 2017 winnaar voor de MobiliteitsAward Haaglanden en Rijnland in de categorie Logistiek. De acties binnen dit programma worden verder doorgezet naar alle vestigingen.
- In totaal 63 duurzame projecten waren eind 2018 al in uitvoering en/of afgerond waarbij Van Dorp in samenwerking met de ketenpartners de verduurzaming van panden bij klanten vorm heeft gegeven. Voor meer informatie wordt verwezen naar onze referenties en de nieuwsitems op de website. Deze resultaten en de positieve impact voor de scope 3 emissies van Van Dorp zijn niet meegenomen in de berekeningen.

6.3 Te nemen maatregelen

Voor een verdere reductie van de eigen CO₂ emissie worden in de komende periodes de volgende maatregelen genomen en is voorbereidend onderzoek gaande;

- Verduurzaming van de eigen panden. In 2018 is gestart met de 1^e verduurzaming van de eigen panden onder verantwoordelijkheid van Van Dorp Vastgoed. Van Dorp wil in 2023 voor al haar vestigingen een energiesituatie van 100% nul-op-de-meter realiseren.
- Verduurzaming van de mobiliteit/ wagenpark door:
 - o Autobeleid:
Stimuleren van elektrisch rijden voor de gele kentekens (niet nog voor grijze kentekens, gele bussen, en auto's met geel kenteken van service technici). In november 2017 zijn de leasebudgetten bij elektrisch rijden verhoogd, is Van Dorp gestopt met inzet van nieuwe dieselauto's en is gratis laden op de zaak mogelijk gemaakt. Ook is ondersteuning beschikbaar van wagenparkbeheer voor het regelen van een laadpaal bij het woonadres van de medewerker.
In Q3-Q4 van 2019 wordt het autobeleid van november 2017 herzien en aangescherpt ten aanzien van elektrisch rijden om de impact op het milieu van de mobiliteit verder te reduceren.
 - o Voertuig volg systeem:
In 2019 komt een nieuw voertuig volg systeem in de grijze kentekens en poolauto's. De grijze kentekens (bussen en geel gekleurde foto's) omvatten circa 500 voertuigen van de totale vloot (circa 800).

- Reductie leasemaatschappijen:
In 2018 is gestart met een tender voor de selectie van een nieuwe leasemaatschappij. De bedoeling is dat we van 11 leasemaatschappijen reduceren naar één leasemaatschappij. Dit geldt in eerste instantie alleen voor de nieuwe voertuigen. Daarnaast zullen in de loop van 2019 alle brandstof contracten bij de nieuwe leasemaatschappij onder gebracht worden. Dit vereenvoudigt de rapportage en verhoogt het inzicht in het brandstofverbruik per km. De data van het voertuig volgsysteem zal gecombineerd worden met de tankgegevens waardoor aanvullend inzicht ontstaat in het rijgedrag.
- Inzicht:
Verbeteren inzicht in de energiestromen t.a.v. wagenpark.
- Verduurzamen van de operationele activiteiten door:
 - Operational excellence:
De efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening van alle bedrijfsonderdelen wordt verbeterd door werkprocessen en informatiestromen duidelijk, uniform en efficiënt in te richten.
 - Vita connect
Vita connect is een platform dat alle data uit verschillende bronnen samenbrengt in een helder, real-time overzicht. Het platform automatiseert en helpt ons operational excellence te realiseren.
 - Project CO₂ reductieplan
Voor alle projecten met gunningsvoordeel volgens de CO₂ prestatieladder wordt standaard in samenwerking met de ketenpartners een globale footprint inclusief een CO₂ reductieplan voor het project opgesteld en de resultaten gecommuniceerd. (algemene normen doorlopend van toepassing)
 - De ketenanalyse PCM uitvoeren, implementeren en communiceren .
Op basis van de resultaten van de ketenanalyse PCM zullen maatregelen worden uitgevoerd, geïmplementeerd en gecommuniceerd.

Daarnaast is er doorlopend blijvende aandacht voor het energieverbruik, het brandstofverbruik en de milieubelasting van Van Dorp d.m.v. publicaties, toolboxen, nieuwsbrieven en het bespreken hiervan in management- en directievergaderingen.

